

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef Jan
Nazwisko: Widerlik
Miejsce urodzenia: Słdków Pierwszy (gm. Kraśnik)
Data urodzenia: 13-10-1946
Imię ojca: Bolesław
Imię matki: Adela
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Akta Sprawy Obiektowej (SO) kryptonim „Jesień 70” (nr rej. 12573), prowadzonej przez Wydział III KW MO Gdańsk w związku z wydarzeniami na Wybrzeżu w grudniu 1970 roku. Materiały zawierają m.in. opisy przebiegu wypadków grudniowych, zestawienia odnoszące się do ofiar śmiertelnych, wśród których był również Józef Widerlik – pochodzący spod Kraśnika dwudziestoczeroletni pracownik Stoczni Gdańskiej. Wymieniono go np. w „Wykazie osób biorących udział w zajściach grudniowych 1970 roku zatrudnionych w Stoczni Gdańskiej, a zam. w hotelach robotniczych” oraz w „Informacji dot. przebiegu zająć na terenie woj. gdańskiego” z dnia 11.01.1971 i w szeregu zestawień (w większości bez dat sporządzenia, autorów i adresatów), informujących w różnym ujęciu o ofiarach śmiertelnych, jak „Lista osób poległych w związku z wydarzeniami grudniowymi”, cz. A „Gdańsk”, „Wykaz osób zmarłych w związku z wydarzeniami w Gdańsku”, „Lista osób poległych w dniach 15 i 16 grudnia 1970 r. w Gdańsku”, „Lokalizacja mogił osób poległych w grudniu 1970 r.” z dnia 27.05.1980. Z dokumentacji tej wynika, że w dniu 15.12.1970 „na ul. Świerczewskiego w Gdańsku” Józef Widerlik został „trafiony przez pocisk w szyję. Zmarł w Szpitalu Kolejowym”. W dokumentach występuje rozbieżność w dacie dziennej jego śmierci – podawano 16.12.1970 oraz 19.12.1970. Pochowano go 20.12.1970 w Gdańsku. Ostatecznie spoczął na cmentarzu w Kraśniku.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Gd 003/14 t. 1-91 (15/IV), IPN Gd 371/250 (kopie materiałów z SO krypt. "Jesień 70"), IPN Gd 431/1 t. 3, 6, 7 (materiały do SO krypt. "Jesień 70").</p>	<p>W zasobie Instytutu Pamięci Narodowej znajdują się też fotografie z wydarzeń Grudnia'70, obejmujące też zdjęcia ofiar śmiertelnych (sygn. IPN Gd 433/100) oraz dar osoby prywatnej, zawierający m.in. nagrania magnetofonowe ze wspomnieniami świadków tych zdarzeń, piosenki (sygn. IPN BU 3059/52).</p>

"Materiały z akcji pogrudniowej >Jesień-70<",
zgromadzone przez Wydział Kontroli Ruchu
Granicznego KW MO Gdańsk. Obejmują one
korespondencję, notatki służbowe funkcjonariuszy,
wyciągi z doniesień tajnych współpracowników,
sporządzane w Granicznych Placówkach Kontrolnych
z terenu Gdańska, Gdyni, Władysławowa, Łeby i
Helu, w Granicznych Placówkach Kontrolnych
Rybołówstwa w Gdańsku i Gdyni oraz w Wydziale
KRG KW MO Gdańsk - w związku z wypowiedziami,
zdarzeniami, "nastrojami" w miejscach pracy,
wynikającymi z wydarzeń w grudniu 1970 roku.
Znajduje się tu m.in Notatka służbowa sekretarki (st.
sierżant) w GPKR-Gdańsk z dnia 11.01.1971, w
której przekazała ona, "do wiadomości i
ewentualnego wykorzystania", informację uzyskaną w
rozmowie z pracownicą (sprzątaczką) KW MO
Gdańsk w dniu 10.01.1971. Pracownica KW MO
opowiedziała jej bowiem, iż będąc na gdańskim
cmentarzu w dzielnicy Siedlce, "widziała na dwóch
grobach tabliczki z napisem, że tu spoczywa nasz
drogi syn, brat itp., który został zastrzelony (...)" w
1970 roku. Osoba ta miała być także świadkiem
uroczystości kościelnych, które odbywały się przy
jednym z tych grobów. Pod notatką jej autorka
zawarła dodatkowe potwierdzenie i uściślenie dla
zgłaszanych faktów, dopisując, że "osobiście
stwierdziła" wspomniane napisy na dwóch grobach,
wskazała też, kogo dotyczyły i przytoczyła ich pełną
treść: "Stanisław Lewandowski lat 26 został
zastrzelony w dniu 17 XII 70 r. w Gdyni", "Józef Jan
Wederlik [tak w dok] lat 24 został zastrzelony w dniu
16 XII 70 [r.] w Gdańsku".

Akta o sygn. IPN Gd 0046/101 t. 2 (165/1, 829).

Dokumentacja zgromadzona przez KW MO Gdańsk
w ramach akcji „Jesień 70”, w odniesieniu do
wydarzeń z grudnia 1970 roku. Tom 3 materiałów
zawiera dokumenty (meldunki sytuacyjne i dzienne,
zestawienia) opracowane w KM MO Gdańsk w
okresie grudzień 1970 - luty 1971. W meldunku z
dnia 11.01.1971, skierowanym przez KM MO Gdańsk
do Komendanta Wojewódzkiego MO, w części
obejmującej „informacje dotyczące sytuacji na terenie
miasta Gdańska”, podano, iż „na cmentarzu przy ul.
Kartuskiej na dwóch grobach są umieszczone
tabliczki koloru białego w kształcie serca o
następujących napisach: >Stanisław Lewandowski lat
26 został zastrzelony dnia 17 grudnia 1970 r. w
Gdyni<” oraz „>Józef Jan Widerlik został zastrzelony
dnia 16 grudnia 1970 r. w Gdańsku<”. Powołano się
przy tym na funkcjonariusza Wydziału dw. z PG KM
MO Gdańsk, który miał pozyskać informację o
wspomnianych tabliczkach. Odnotowano również, że
informacja o tym fakcie „została potwierdzona” i
przekazano ją Służbie Bezpieczeństwa, tj.
Wydziałowi III KW MO w Gdańsku.

Akta o sygn. IPN Gd 003/169 t. 3 (189/IV).

Meldunki sytuacyjne, stenogramy, informacje KW MO Lublin za lata 1968-1971. W Meldunku Nr 94 z dnia 10.02.1971, skierowanym przez I Zastępcę Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Lublinie do Dyrektora Gabinetu Ministra Spraw Wewnętrznych oraz do Departamentu III MSW, umieszczono relację z uroczystości pogrzebowych Józefa Widerlika, „poległego w czasie wydarzeń grudniowych w Gdańsku”, które miały miejsce dnia 10.02.1971 w Kraśniku (po wcześniejszej ekshumacji zwłok w Gdańsku). "W pogrzebie uczestniczyło około 50 osób spośród bliższej i dalszej rodziny zmarłego. Obrzęd sakralny odbył się z obecnością księdza tylko na cmentarzu, którego czynność ograniczyła się do pokropku zwłok i wyrażenia kondolencji żałobnych rodzinie. Pogrzeb przebiegał w spokojnej atmosferze. Jedynie na nagrobku został umieszczony krzyż drewniany z tabliczką metalową i napisem >tu spoczywa w Bogu Ś/P Józef Jan Widerlik przeżywszy lat 24 został zastrzelony dnia 16.12.1970 r. w Gdańsku<". Pod opisem pogrzebu odnotowano: "Odnosnie niniejszego napisu podjęto czynności by rodzina zmarłego zmieniła treść napisu o stosowanej powszechnie formie".

Akta o sygn. IPN Lu 0276/214 (265/214).

Materiały Wydziału Śledczego KW MO Gdańsk, zawierające meldunki, analizy, zestawienia, informacje (m.in. dotyczące prowadzonych postępowań i osób skazanych), związane ze "sprawą >Jesień 70<". W aktach znajduje się m.in. tabelaryczny "Wykaz osób tragicznie zmarłych w wypadkach grudniowych na Wybrzeżu Gdańskim" z dnia 19.10.1971, który przeznaczony był do "planu zabezp[ieczenia] Święta Zmarłych" oraz dla wojewódzkiego Kierownictwa SB. W odniesieniu do każdej osoby podawano dane jednego członka rodziny (imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa) i "adres zamieszkania rodziny zmarłego", jak też informację o ostatnim miejscu pracy i zawodzie ofiary Grudnia'70 oraz miejscu jej spoczynku. Wskazywano również "jednostkę zabezpieczającą" Służby Bezpieczeństwa. Pod poz. 17 Wykazu umieszczono wpis odnoszący się do Józefa Widerlika. Odnotowano tu, że był on zatrudniony w Stoczni Gdańskiej, jego rodzina zamieszkiwała w Kraśniku i pochowano go na kraśnickim cmentarzu. "Jednostką zabezpieczającą" był w tym przypadku Referat SB KP MO w Kraśniku.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/88 t. 6 (135/7).

Akta Sądu Okręgowego w Gdańsku, odnoszące się do spraw karnych prowadzonych w latach dziewięćdziesiątych XX w. i w latach dwutysięcznych przeciwko osobom oskarżonym „o to, że w grudniu 1970 r., pełniąc funkcje państwowe i obowiązki służbowe, wydawali zarządzenia i rozkazy, które doprowadziły do użycia broni palnej wobec ludności Gdańska, Gdyni, Elbląga i Szczecina protestującej przeciwko zmianie cen detalicznych, w wyniku czego część demonstrantów poniosła śmierć lub odniosła rany”, tj. o czyny z art. 16 w zw. z art. 148 § 1 w zb. z art. 16 w zw. z art. 11 § 1 z zw. z art. 148 § 1 w zw. z art. 10 § 2 kk. Materiały zawierają również dokumentację dotyczącą postępowania Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku (nr V Ds. 65/93/S) „w sprawie wydarzeń grudniowych 1970 roku na Wybrzeżu”. W odniesieniu do Józefa Widerlika znajduje się tu m.in. odpis „Listy osób poległych w dniach 15 i 16 grudnia 1970 r. w Gdańsku”, sporządzony 23.01.1971. Ponadto do akt włączono kopię „Karty wypadku w drodze do pracy oraz z pracy”, wystawionej przez Stocznnię Gdańską, gdzie podano następujący, „szczegółowy opis wypadku” Józefa Widerlika: „Dnia 15 XII 1970 r. (wtorek) około godziny 7-ej wyszedł wraz z innymi demonstrującymi pracownikami Stoczni na miasto, kiedy tłum demonstrantów znajdował się na ul. Świerczewskiego ww. doznał urazu głowy i szyi, w następstwie czego zmarł w szpitalu kolejowym 16 XII 1970 r.”. Do materiałów dołączono też kopię „Karty zgonu” J. Widerlika, „Odpis skrócony aktu zgonu” wydany przez USC w Gdańsku oraz pismo Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 06.02.1971, którym powiadomiono matkę Józefa Widerlika o zezwoleniu na przewiezienie na cmentarz w Kraśniku zwłok jej syna, który „zginął w wypadku”.

Akta o sygn. IPN Gd 992/83.